

07.05.2026

68/10.02.02/2025 Visio-
kaava, Innovatiivinen
vihreä siirtymä,
Uudenmaan 5.
vaihemaakuntakaava.

Lausunto VISIO-kaavan luonnoksesta

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) ottaa lausunnossaan kantaa erityisesti logistiikkaan ja pitkän matkan henkilöliikenteeseen sekä VISIO-kaavan läpileikkaavina näkökulmina oleviin ilmastomuutoksen hillintään ja sopeutumiseen; turvallisuuteen, resilienssiin ja huoltovarmuuteen; hyväksyttävyyteen ja oikeudenmukaisuuteen sekä innovatiiviseen vihreään siirtymään.

HSL:n näkemyksen mukaan VISIO-kaavaluonnoksen läpileikkaavat näkökulmat ovat erittäin tärkeitä ja ajankohtaisia. Kaikki mainitut teemat ovat mukana myös parhaillaan valmisteltavassa Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelmassa 2027 ja MAL2027 -suunnitelmassa. Kaavaluonnoksen vaikutusten arviointi on tehty taiten ja siinä on keskitytty olennaisiin asioihin. HSL pitää ansiokkaana sitä, että ilmastovaikutuksia on tarkasteltu sekä hillinnän että sopeutumisen näkökulmasta.

HSL pitää logistiikan ja pitkän matkan henkilöliikenteen kaavaratkaisun perusteluja ja sisältöä hyvinä ja oikeansuuntaisina. On tärkeää, että suunnitelmien edistyttyä myös kaavamerkintöjen sijainteja pystytään täsmentämään ja oikeusvaikutuksia vahvistamaan. Samoin on tärkeää ottaa huomioon TEN-T-asetuksen sekä AFIR-asetuksen velvoitteet, jotka ohjaavat osaltaan myös Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnittelua. Tuleva Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma tulee olemaan TEN-T-asetuksen mukainen kestävä kaupunkiliikenteen suunnitelma (SUMP). TEN-T-asetus edellyttää liikenteen pitkän matkan yhteyksien ja tavaraliikenteen huomioon ottamista myös seudun liikennejärjestelmässä. Tähän työhön VISIO-kaava antaa oleellisia lähtökohtia.

Kestävän liikkumisen ja joukkoliikenteen käytön mahdollistaminen niin pitkillä kuin lyhyemmillä matkoilla on erittäin kannatettavaa. Ratkaisut pitkän matkan ja seudullisen joukkoliikenteen yhteen toimivuuden parantamiseksi tarkentuvat HSL:n osalta liikennejärjestelmäsuunnittelussa sekä joukkoliikenteen järjestämisessä.

HSL kiittää, että **kaupunki-ilmailu** on huomioitu VISIO-kaavaluonnoksessa. Tavara- ja henkilöliikenteen kaupunki-ilmailussa on erityisen tärkeää integroida ilmailu ja siihen liittyvä maankäyttö - kuten mahdolliset kaupunkikentät ja vertiportit - nykyiseen liikennejärjestelmään ja infrastruktuuriin.

Lentoradan toteutuessa on tärkeä suunnitella ja sovittaa kauko- ja lähijunaliikennettä yhteen toimivaksi kokonaisuudeksi ottaen huomioon niin vaihtomahdollisuudet, aikataulut kuin lippujärjestelmien yhteen toimivuuden ja helppouden matkustajille. Lentoradan myötä Keravan asema liikennejärjestelmän solmupisteenä vahvistuu, mutta Tikkurilan asema menettää valtakunnallista merkitystään, kun kaukojunat siirtyvät käyttämään Lentoaseman juna-asemaa. Muutokset tuovat mukanaan sekä haasteita että mahdollisuuksia.

Itärata tuo toteutuessaan uusia mahdollisuuksia kestäväälle liikkumiselle kytkemällä Porvoon raideyhteyteen. Porvoon seutu on tiivis osa Helsingin seudun työssäkäyntialuetta. Toisaalta junayhteydet Lahden suuntaan heikkenevät ja hidastuvat. Tähän on etsittävä ratkaisuja jatkosuunnittelussa. Helsingin seudun kannalta on keskeistä, etteivät uudet idän suunnan raideyhteydet rajoita mahdollisuutta kehittää lähijunaliikennettä olemassa olevalla radalla Keravan ja Nikkilän välillä.

Tallinna-tunnelin rahtiradan, multimodaaliterminaalin ja varikoiden osalta HSL pitää hyvänä, että tulevaisuuden hankkeen rakentamismahdollisuudet turvataan maakuntakaavan keinoin ja varaudutaan siten kansainvälisten raideyhteyksien parantamiseen niin henkilö- kuin tavaraliikenteessä.

Logistiikan poikittaiset yhteydet Keski-Uudellamaalla (Kehä IV ja pohjoinen logistiikkayhteys) yhdistävät pääteiden väliset logistiikkakeskukset päätieverkkoon ja luovat edellytyksiä toimivalle logistiikalle ja seudun kilpailukyvyille. Tavaraliikenteen siirryttyä poikittaisille yhteyksille voidaan taajama-alueet ja niiden paikallisliikenne rauhoittaa läpikulkevan tavaraliikenteen toimituksilta. Poikittaisyhteydet on tunnustettu tärkeiksi myös Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnittelussa, samoin kuin Mäntsälässä sijaitsevan Kapulin alueen yhteydet. HSL pitää tärkeänä, että VISIO-kaava edistää osaltaan niiden kaavallista valmiutta.

HSL pitää erittäin hyvänä, että **raskaan liikenteen taukopaikat sekä niiden yhteyteen sijoittuva vaihtoehtoisten käyttövoimien jakeluinfrastruktuuri** on esitetty oikeusvaikutteisella kaavakartalla liiteaineiston sijasta. Tämä antaa osaltaan vahvan viestin asian tärkeydestä. Raskaan liikenteen taukopaikoista on huutava pula erityisesti Helsingin seudulla. On keskeistä, että raskaan liikenteen taukopaikkoihin ja jakeluinfraan varaudutaan kaavoituksessa ja kohteita myös toteutetaan kaikille keskeisille tiesuunnille.